

Kasvatus- ja sivistyslautakunta

13.10.2020

Aika 13.10.2020 klo 17:00 - 19:25**Paikka** Teams-kokous**Käsitellyt asiat**

§	Otsikko	Sivu
71	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	134
72	Pöytäkirjan tarkastajien valinta	135
73	Työjärjestyksen hyväksyminen	136
74	Osavuositarkastus III 2020 / Kasvatus- ja sivistyspalvelut	137
75	Toimivallan tilapäinen siirtäminen kasvatus- ja sivistyslautakunnalta sivistysjohtajalle tilanteessa, jossa tartuntatautiviranomaisen päätös edellyttää poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymistä (POL 20a §)	139
76	Mäntsälän perusopetuksen koulujen lukuvuosisuunnitelmien 2020 - 2021 hyväksyminen	141
77	Mäntsälän lukion ja perusopetuksen lisäopetuksen lukuvuosisuunnitelmien 2020 - 2021 hyväksyminen	143
78	Koulukuljetussäännön ja vaarallisten teiden luokittelun muutostarpeiden selvittämiseksi perustettavasta työryhmästä päättäminen	144
79	Mäntsälän yleiskaava 2050: Kehityskuvavaihe	146
80	Kasvatus- ja sivistyslautakunnan otto-oikeuden piiriin kuuluvat viranhaltijapäätökset ja annetut lausunnot	160
81	Ilmoitusasiat	161
82	Valmistelussa olevat asiat	162

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Heikkilä Hannu Hannila-Niemelä Mea Fabritius Roberta Brusila Eerik Luhtaniemi Tommi Tuomisto Emmi Nykänen Martti Kankaanpää Emilia Koivula Susanna	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen	§ 72-82
Muut	Liinamaa Reijo Tulkki Henna Mäkinen Janne Hämäläinen Airi Latvio Iida Tupamäki Anja Kuparinen Taru Lemiläinen-Honkanen Leena Uronen Pia Ilvonen Tuula Häkkinen Päivi Ahonen Taina	Kunnanhallituksen edustaja pöytäkirjanpitäjä esittelijä nuorisovaltuuston edustaja nuorisovaltuuston edustaja asiantuntija asiantuntija asiantuntija asiantuntija asiantuntija asiantuntija asiantuntija	§ 71-74 § 76 § 76 § 76 § 76 § 76 § 76

Allekirjoitukset

Hannu Heikkilä
puheenjohtaja

Henna Tulkki
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

71 - 82 §

Pöytäkirjan tarkastus

Roberta Fabritius

Susanna Koivula

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä

Kunnantalo ja yleinen tietoverkko 20.10.2020

Kasvatus- ja sivistyslautakunta § 71

13.10.2020

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 13.10.2020 § 71

Vs. sivistysjohtajan päätösesitys:

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Merkittiin, että jäsen Susanna Koivula saapui kokoukseen klo 17.04.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta § 72

13.10.2020

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 13.10.2020 § 72

Vs. sivistysjohtajan päätösesitys:

Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi Roberta Fabritius ja Susanna Koivula.

Päätös: Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta § 73

13.10.2020

Työjärjestyksen hyväksyminen

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 13.10.2020 § 73

Vs. sivistysjohtajan päätösesitys:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta hyväksyy työjärjestyksen.

Päätös:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Osavuositarkastus III 2020 / Kasvatus- ja sivistyspalvelut

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 13.10.2020 § 74

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan osavuositarkastuksen 3/2020 tilinpäätösennuste laaditaan 30.9.2020 toteutumatietojen pohjalta.

Osavuositarkastuksessa esitetään

- toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet,
- investoinnit,
- toimialan ja tulosalueiden eurotaulukot
- toimialakatsaus, talousarvio- ja määrärahamuutokset, tulosaluekohtainen ennuste ja mahdolliset merkittävät poikkeamat sekä
- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilannekatsaus.

Osavuositarkastuksen pääpaino on merkittävien poikkeamien ennakoinnissa ja niihin varautumisessa tilinpäätöstä ajatellen. Raportoinnin tulee olla mahdollisimman lyhyt ja pelkistetty. Pakollista osavuositarkastuksessa on valtuuston sitovien tavoitteiden raportointi.

Lautakuntien materiaalit pyydetään palauttamaan 9.10.2020 mennessä konsernipalveluihin taloussuunnittelijalle. Osavuositarkastus 3/2020 käsitellään kunnanhallituksessa 16.10.2020 ja valtuustossa 16.11.2020.

Kasvatus- ja sivistystoimialan toimintakate oli syyskuun lopussa (tilanne 6.10.) -35,8 milj. euroa (tot. 74 %), vrt. 2019; 75 %), jossa vähennystä edelliseen vuoteen 85 057 euroa, -0,2 %). Toimintatuottoja oli kertynyt 1,6 milj. (tot. 58 %) ja -kuluja -37,4 milj. (tot. 73 %). Tulosalueittain toimintakate oli syyskuun lopussa seuraava: hallinto- ja talouspalvelut 61 %, opetuspalvelut 76 %, varhaiskasvatuspalvelut 71 % ja elinikäinen oppiminen 74 %.

Kasvatus- ja sivistyspalveluiden talousarvion ennakoitaan ylittyvän noin 300 000 euroa opetuspalveluiden kotikuntakorvausmenojen kasvun seurauksena, kun toteutuman arvioidaan nousevan 1,8 milj. euroon. Lisäksi koronavirus aiheuttaa toimialalle paljon epävarmuutta ja taloudellisia seuraamuksia, joiden ennakointi ja kohdentaminen on etukäteen vaikeaa. Maksutuottojen kertymä voi jäädä arvioitua pienemmäksi varhaiskasvatus- ja kansalaisopistopalveluissa.

(Valmistelija / lisätietoja: kunnankamreeri Anja Tupamäki, puh 040 314 5240)

Vs. sivistysjohtajan päätösesitys:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää

1. hyväksyä kasvatus- ja sivistyspalveluiden toimialan osavuositarkastuksen 3/2020 toimitettavaksi kunnanhallitukselle ja valtuustolle, ja
2. esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle talousarvion määrärahasiirron 300 000 euroa siirrettäväksi

Pöytäkirjan tarkastajat:

varhaiskasvatuspalveluiden tulosalueelta (palkat 250 000 euroa ja avustukset 50 000 euroa, yht. 300 000 euroa) opetuspalveluiden tulosalueelle kotikuntakorvauskuluihin.

Päätös:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Liite 1. Kasvatus- ja sivistyspalveluiden osavuosisikatsaus 3/2020

Liite 2. Kasvatus- ja sivistyspalveluiden toiminnalliset tavoitteet 2020/osavuosisikatsaus 3 /2020

Merkittiin, että kunnankamreeri Anja Tupamäki poistui kokouksesta klo 17.15.

Toimivallan tilapäinen siirtäminen kasvatus- ja sivistyslautakunnalta sivistysjohtajalle tilanteessa, jossa tartuntatautiviranomaisen päätös edellyttää poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymistä (POL 20a §)

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 13.10.2020 § 75

Hallintosäännön 3 luvun 2 §:n kohdassa 3.1 luetellaan toimialajohtajan yleiset tehtävät ja 3.2 kohdassa on toimialajohtajan päätösvalta. Hallintosäännön 2 luvun 5 § säädetään, että Kasvatus- ja sivistyslautakunta vastaa kunnan perusopetuksesta. Hallintosäännön 3 luvun 3 §:n 3.2 kohdassa todetaan, että toimialajohtaja päättää asiat, joita ei kunnanhallituksen tai lautakunnan toimintasäännöllä tai muutoin ole määrätty muun viranhaltijan päätettäväksi. Hallintosäännössä ei ole suoranaista määräystä siitä, kenellä on päätösvalta tilapäisesti voimassa olevan POL 20 a §:n mukaisista perusopetuksen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä opetuksen järjestäjän osalta.

Perusopetuslain 20 a § (26.6.2020/521) antaa ohjeet poikkeuksellisista opetusjärjestelyistä. Jos opetusta ei tartuntatautilain (1227/2016) 58 §:n nojalla annettavan päätöksen johdosta voida järjestää turvallisesti lähiopetuksena koulussa tai muussa opetuksen järjestämipaikassa, voidaan opetuksessa siirtyä opetuksen järjestäjän päätöksellä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin, jos se opetuksen järjestämiseksi on välttämätöntä. Päätöksentekoa poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä edeltää kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavan toimielimen (Keusote) tai aluehallintoviranomaisen päätös. Kyseinen perusopetuslain pykälä on väliaikaisesti voimassa, tällä hetkellä 1.8.2020–31.12.2020 välisen ajan.

Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymistä koskeva päätös voidaan tehdä enintään yhden kuukauden ajaksi kerrallaan ja sitä voidaan opetuksen järjestäjän päätöksellä jatkaa, mikäli tartuntatautilain mukaisia päätöksiä ja niissä asetettuja rajoituksia on edelleen välttämätöntä jatkaa (POL 20 a §, Perusopetuksen järjestäminen 1.8.2020 alkaen 2.10.2020). Poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden aikana opetus järjestetään osittain tai kokonaan muuna kuin lähiopetuksena etäyhteyksiä hyödyntäen.

Oppilaan oikeus opetukseen tulee turvata myös poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden aikana. Opetuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää oppimisen tuki, palvelut ja etuudet sellaisilla toteuttamistavoilla kuin se olosuhteisiin nähden on mahdollista.

Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtyminen ei koske esiopetuksen oppilaita, perusopetuksen 1-3 vuosiluokkien oppilaita, erityisen tuen päätöksen saaneita oppilaita, pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaita eikä valmistavan opetuksen oppilaita.

Tarkoituksenmukaista on, että sivistysjohtaja voi käyttää Kasvatus- ja sivistyslautakunnalle kuuluvaa toimivaltaa poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymiseksi, jotta nopea operatiivinen toiminta voidaan turvata COVID-19 -epidemiatilanteen vaikeutuessa. Toimivallan siirron esitetään olevan voimassa ainoastaan POL 20 a § voimassaolon ajan.

(Valmistelija / lisätietoja: opetuksen asiantuntija Leena Lemiläinen-Honkanen, puh 040 314 5456 ja pedagoginen tvt-asiantuntija Jaana Palviainen, puh 040 314 5665)

Vs. sivistysjohtajan päätösesitys:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää siirtää sivistysjohtajalle toimivaltuuden päättää opetuksen järjestäjän osalta peruskoulujen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä POL 20 a §:n mukaisesti tämän lainkohdan voimassaolon aikana.

Tämä päätös tarkistetaan kokouksessa.

Päätös: Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Mäntsälän perusopetuksen koulujen lukuvuosisuunnitelmien 2020 - 2021 hyväksyminen

262/12/2020

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 13.10.2020 § 76

Perusopetusasetuksen 9 §:n mukaan opetuksen järjestäjän tulee laatia lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma, jossa määrätään opetuksen yleisestä järjestämisestä, opetustunneista ja opetuksen yhteydessä järjestettävästä muusta toiminnasta sekä työajoista, koulun ulkopuolella annettavasta opetuksesta ja muista tarpeellisista opetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista.

Mäntsälän kasvatus- ja sivistystoimialan toimintasäännön 8.9.2020 kohdan 2.2 mukaan kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää opetussuunnitelmiin perustuvien vuosittaisten toimintasuunnitelmien ja lukuvuosisuunnitelmien hyväksymisestä.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta käsittelee seuraavien koulujen lukuvuosisuunnitelman:

- Arola
- Hepola
- Hirvihaara
- Hyökännummi
- Kirkonkylä
- Myllymäki
- Numminen
- Ohkola
- Saari
- Sälinkää
- Sääksjärvi
- Ehnroos
- Riiehenmäki

Koulujen lukuvuosisuunnitelmat liitteineen ovat kasvatus- ja sivistyslautakunnan käytettävissä sähköisessä kokouksympäristössä.

Opetuksen johtoryhmän rehtorijäsenet esittelevät koulujen lukuvuosisuunnitelmien painopistealueet lautakunnalle kokouksessa.

Opetuksen järjestäjän ja koulun ylläpitäjän velvollisuus on seurata ja arvioida vuosittain koulujen tavoitteiden toteutumista. Arviointia on Mäntsälän kouluissa toteutettu lukuvuoden aikana ja sen päättyessä. Arvioinnin perustana ovat kasvatus- ja sivistyslautakunnan hyväksymät koulukohtaiset opetussuunnitelmaan perustuvat lukuvuosisuunnitelmat.

Arvioinnin tulokset lukuvuodelta 2019-2020 esitellään lautakunnalle koulujen lukuvuosisuunnitelmien esittelyn yhteydessä.

(Valmistelija / lisätietoja: opetuksen asiantuntija Leena Lemiläinen-Honkanen, puh. 040 314 5456)

Vs. sivistysjohtajan päätösesitys:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta hyväksyy Mäntsälän perusopetuksen koulujen lukuvuoden 2020 - 2021 lukuvuosisuunnitelmat ehdotusten mukaisina ja merkitsee opetuksen lukuvuoden 2019 - 2020 arvioinnin ja uimaopetustilastot tietoonsa saatetuksi.

Käsittely:

Opetuksen johtoryhmä rehtori Tuula Ilvonen, rehtori Päivi Häkkinen, rehtori Taina Ahonen ja virka-apulaisrehtori Pia Uronen, opetuksen asiantuntija Leena Lemiläinen-Honkanen ja tukipalveluiden erityisasiantuntija Taru Kuparinen esittelivät perus- ja lukio-opetuksen lukuvuoden 2020 - 2021 lukuvuosisuunnitelmia ja lukuvuoden 2019 - 2020 arviointeja kokouksessa.

Päätös:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Merkittiin, että rehtori Tuula Ilvonen, rehtori Päivi Häkkinen, rehtori Taina Ahonen ja virka-apulaisrehtori Pia Uronen, opetuksen asiantuntija Leena Lemiläinen-Honkanen ja tukipalveluiden erityisasiantuntija Taru Kuparinen saapuivat kokoukseen klo 17.35 ja poistuivat kokouksesta klo 18.50.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta § 77 13.10.2020

Mäntsälän lukion ja perusopetuksen lisäopetuksen lukuvuosisuunnitelmien 2020 - 2021 hyväksyminen

262/12/2020

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 13.10.2020 § 77

Mäntsälän kunnan kasvatus- ja sivistystoimialan toimintasäännön 8.9.2020 kohdan 2.2 mukaan kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää opetussuunnitelmaan perustuvan koulun vuosittaisen suunnitelman hyväksymisestä.

Opetuksen järjestäjän ja koulun ylläpitäjän velvollisuus on vuosittain seurata ja arvioida koulujen tavoitteiden toteutumista. Arviointia on Mäntsälän kouluissa toteutettu lukuvuoden 2019 - 2020 aikana ja sen päättyessä. Arvioinnin perustana toimii kasvatus- ja sivistyslautakunnan hyväksymät koulukohtaiset opetussuunnitelmaan perustuvat lukuvuosisuunnitelmat. Arvioinnin tulokset lukuvuodelta 2019 - 2020 esitellään lukuvuosisuunnitelmaesitysten yhteydessä.

Lukion rehtori ja perusopetuksen lisäopetuksen opettaja esittelevät kasvatus- ja sivistyslautakunnalle kokouksessa Mäntsälän lukion ja perusopetuksen lisäopetuksen lukuvuosisuunnitelmaehdotukset lukuvuodelle 2020 - 2021. Asiakirjat ovat lautakunnan jäsenten nähtävillä sähköisessä kokouksympäristössä.

(Valmistelija / lisätietoja: rehtori Tuula Ilvonen, puh. 040 314 5300)

Vs. sivistysjohtajan päätösesitys:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta hyväksyy Mäntsälän lukion lukuvuosisuunnitelman ja perusopetuksen lisäopetuksen lukuvuosisuunnitelman lukuvuodelle 2020 - 2021 esityksen mukaisena ja merkitsee arvioinnin lukuvuodelta 2019 - 2020 tietoonsa saatetuksi.

Päätös: Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Koulukuljetussäännön ja vaarallisten teiden luokittelun muutostarpeiden selvittämiseksi perustettavasta työryhmästä päättäminen

347/08.00.00/2020

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 13.10.2020 § 78

Kasvatus- ja sivistyslautakunta on kokouksessaan 27.2.2018 päättänyt, että kouluteiden turvallisuusryhmä aloittaa koulukuljetussäännön päivittämisen valmistelut siten, että kouluteiden vaarallisuuden luokittelu ja koulukuljetussääntö voidaan hyväksyä kevään 2019 aikana. Työryhmä on tuolloin toteuttanut laajemmassa valmistelussa lapsivaikutusten arvioinnin. Kasvatus- ja sivistyslautakunta on valmistelun pohjalta päättänyt kokouksessaan 11.12.2018 perusopetuksen ja koulujen esiopetuksen koulukuljetussääntöpäivityksestä 1.8.2019 alkaen noudatettavaksi.

Mäntsälän kunnanhallitus päätti kokouksessaan 25.11.2019 käynnistää vuoteen 2026 saakka ulottuvan talousohjelman ja palveluverkon tarkastelun. 1.8.2019 noudatettavaksi hyväksytyä koulukuljetussääntöä ei päivitetty talousohjelmaa koskevan valmistelun aikana, koska oli mahdollista, että koulukuljetuksiin varattuihin määrärahoihin tulisi muutoksia. Valtuusto linjasi Mäntsälä 2026 toimenpideohjelman kokouksessaan 24.8.2020. Valtuuston linjauksessa koulukuljetuksiin varattuihin määrärahoihin ei tehty muutoksia.

Lukuvuoden 2019-2020 aikana on esitetty pyyntöjä koulukuljetussäännön ja teiden vaarallisuusluokittelun tarkastelulle. Tätä tehtävää varten on tarkoituksenmukaista perustaa työryhmä.

Tulevan lukuvuoden 2021-2022 koulutulokkaiden osalta koulukuljetusten hakeminen ajoittuu huhtikuuhun 2021. Asiakaspalvelun laadun varmistamiseksi työryhmän tulisi saada työskentelynsä valmiiksi helmikuun 2021 loppuun mennessä. Työskentelyaika huomioiden, työryhmän tehtävänä on selvittää koulukuljetussäännön ja teiden vaarallisuusluokittelun keskeiset muutostarpeet. Muutostarpeiden kartoittamisessa huomioidaan konsernipalveluiden koulukuljetusten kilpailuttamisen aikataulu.

(Valmistelija / lisätietoja: vs. sivistysjohtaja Janne Mäkinen, puh. 040 314 5285)

Vs. sivistysjohtajan päätösesitys:

Koulukuljetussäännön ja teiden vaarallisuusluokittelun keskeisten muutostarpeiden selvittämiseksi perustetaan työryhmä, johon kuuluvat:

- Hannu Heikkilä, lautakunnan pj.
- Leena Lemiläinen-Honkanen, opetuksen asiantuntija (työryhmän pj.)
- Henna Tulkki, hallintosihteeri (työryhmän sihteeri)
- kuljetusyksikön edustaja / -t
- Matti Sulonen, liikenneturvallisuustyöryhmän jäsen; vs kunnan turvallisuuspäällikkö
- sivistysjohtaja ja viranhaltija kuntakehityksestä tarpeen mukaan

Pöytäkirjan tarkastajat:

erikseen kutsutusti

Työryhmän tulee saada työnsä valmiiksi helmikuun 2021 loppuun mennessä. Valmistelussa huomioidaan konsernipalveluiden koulukuljetusten kilpailuttamisen aikataulu. Työryhmä huomioi, että kuljetusjärjestelyt on laadittu hyväksytyin talousarvion mukaisesti. Kuljetusten mahdolliseen laajentamiseen ei ole käytössä määrärahoja.

Käsittely:

Käsittelyn aikana jäsen Mea Hannila-Niemelä esitti, että perustettavaan työryhmään otetaan mukaan myös vanhempien / vanhempainyhdistysten edustus ja hyödynnetään jo saapuneita yhteydenottoja ja kannanottoja koulukuljetusohjeen päivittämisessä.

Jäsenet Roberta Fabritius ja Eerik Brusila kannattivat esitystä.

Koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava esitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä ja ehdotti nimenhuutoäänestystä esittelijän esityksen ollessa "jaa" ja Mea Hannila-Niemelän esityksen "ei".

Esittelijän esitystä kannatti kuusi jäsentä (Hannu Heikkilä, Tommi Luhtaniemi, Emmi Tuomisto, Martti Nykänen, Emilia Kankaanpää ja Susanna Koivula) ja Mea Hannila-Niemelän esitystä kannatti kolme jäsentä (Mea Hannila-Niemelä, Roberta Fabritius ja Eerik Brusila).

Päätös:

Puheenjohtaja totesi kasvatus- ja sivistyslautakunnan äänestyksen perusteella päättäneen hyväksyä esittelijän esityksen.

Kuntakehityslautakunta	§ 36	20.03.2019
Kunnanhallitus	§ 80	08.04.2019
Kunnanvaltuusto	§ 36	15.04.2019
Kuntakehityslautakunta	§ 70	16.09.2020
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 79	13.10.2020

Mäntsälän yleiskaava 2050: Kehityskuvavaihe

98/10.02.02/2018

Kuntakehityslautakunta 20.03.2019 § 36

Koko kunnan yleiskaavatyö on siirtymässä kehityskuvavaiheeseen. Ensimmäisen vuoden aikana on työstetty digitaalisia kartta-aineistoja, rakennettu selvityskirjastoja, analysoitu nykytilannetta sekä käynnistetty ja ohjattu maisemaa, liikennettä ja kulttuuriympäristöjä koskevia perusselvityksiä. Paljon työaikaa ovat vaatineet myös olemassa olevien rekisterien korjaustyöt. Kaavatyön aloitus toteutettiin kesäkuussa 2018 kyläiltoina eri puolilla Mäntsälää. Kyläilloista saatiin asukkailta kokemusperäistä paikallistuntemusta ja mielenkiintoisia näkökulmia jatkotyöhön. Kaikki kyläilloissa kerätty tieto on digitoitu paikkatietoaineistoksi hyödynnettäväksi jatkosuunnittelussa omana tasonaan Mäntsälän kunnan käyttämässä karttaohjelmassa. Parhaillaan valmistellaan ensimmäisen vuoden aineiston julkaisua kokonaisuutena kaavan nettisivuilla.

Kuntakehityslautakunta on vuoden 2018 aikana ohjannut ja tukenut yleiskaavatyön edistymistä erillisissä teemakokouksissa. Tätä hyväksi todettua työskentelytapaa on syytä jatkaa seuraavassakin valmisteluvaiheessa.

Yleiskaavaan ei ole ollut käytettävissä suunniteltua henkilötyöpanosta, mikä näkyy erityisesti kaavatyöstä tiedottamisessa ja valmisteluaineiston julkaisemisessa. Tämä on tietenkin asukkaiden ja toimijoiden näkökulmasta valitettavaa ja tiedottamisen parantaminen ansaitsee jatkotyössä erityishuomiota.

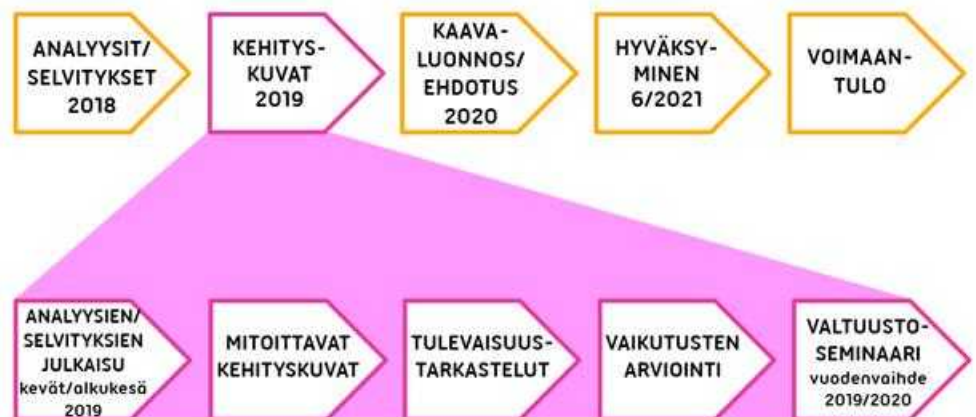
Kehityskuvavaiheessa valmistaudutaan lopullisen yleiskaavan kaksitasoisuuteen. Mitoitettavia kehityskuvia laaditaan sekä koko kuntaan että tarkemmin asemakaava-alueille. Kehityskuvilla mallinnetaan riittävän erilaisia maankäytön tehokkuuksia ja vertaillaan lopuksi niiden vaikutuksia. Kehityskuvien pääsisällöt tarkentuvat työn edetessä, mutta lähtökohtana kehityskuvatyölle molemmissa mittakaavoissa ovat 1. ”nykymalliin”, 2. ”kultainen keskite” sekä 3. ”kasvukäytävän vetovoima”. Kehityskuvissa mallinnetaan asumisen lisäksi yritystoimintaa. Mitoitettavien kehityskuvien rinnalla tarkastellaan tulevaisuuden megatrendejä ja ilmiöitä ja niiden vaikutuksia Mäntsälään. Pohdinnan keskiössä ovat paikallisesti vaikuttavat muutokset: Mihin on syytä varautua? Mitä uusia mahdollisuuksia tulevaisuus tarjoaa? Samalla työstetään myös erilaisten asumistoiveiden pohjalta mahdollisia tulevaisuuden asukasprofieileja.

Kehityskuvavaiheen päätteeksi järjestetään vuodenvaihteessa 2019/2020 valtuustoseminaari, jossa asetetaan tilaisuutta varten valmisteltujen mitoitussmallien, tulevaisuusnäkökulmien ja vaikutusten arviointien pohjalta tarkemmat tavoitteet seuraavan vaiheen kaavaluonnostyölle.

Kuntakehityslautakunta	§ 36	20.03.2019
Kunnanhallitus	§ 80	08.04.2019
Kunnanvaltuusto	§ 36	15.04.2019
Kuntakehityslautakunta	§ 70	16.09.2020
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 79	13.10.2020

Valtuustoseminaarin jälkeen valmisteluaineistoja ja kaavaluonnokselle asetettuja tavoitteita esitellään myös asukkaille ja toimijoille omassa kaavaillassaan. Alkusyksystä kuntakehityslautakunnalle järjestetään oma teemakokouksensa yleiskaavatyöstä. Tilaisuuksien tarkka ajankohta tarkentuu lähempänä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa yleiskaavan suunnittelualueeksi on määritelty koko Mäntsälä. Juuri vahvistuneelle Sälinkää-Soukkion osayleiskaava-alueelle ei lähtökohtaisesti ole tarkoitus osoittaa muutoksia. Arola-Jokelanseudun osayleiskaava-alueen rooli taas ratkeaa työn edetessä. Yleiskaavatyön alkuvaiheessa paikkatietoaineistoja ja analyysijä on työstetty koko kunnasta, jotta niiden pohjalta voidaan muodostaa koko kuntaa koskevia johtopäätöksiä. Tehdyt aineistot ja analyysit tulevat palvelemaan myös kunnan muuta toimintaa ja hankkeita. Laajemman näkökulman saamiseksi myös kehityskuvavaiheen mitoitussmallit laaditaan koko kuntaan.

(Valmistelijat yleiskaava-arkkitehti Johanna Säaksniemi, kaavasuunnittelija Outi Kampman ja suunnitteluavustaja Sara Dahlström)

Kaavoitusjohtajan päätösesitys:

Kuntakehityslautakunta esittää kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi yleiskaavatyön kehityskuvavaiheelle esitetyn tavoitteellisen aikataulun ja työsisällön sekä pyytää lähettämään asian kunnanvaltuustolle tiedoksi.

Käsittely:

Yleiskaava-arkkitehti Johanna Säaksniemi esitteli asiaa.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Kunnanhallitus 08.04.2019 § 80

Kunnanjohtajan päätösesitys

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kuntakehityslautakunta	§ 36	20.03.2019
Kunnanhallitus	§ 80	08.04.2019
Kunnanvaltuusto	§ 36	15.04.2019
Kuntakehityslautakunta	§ 70	16.09.2020
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 79	13.10.2020

Kunnanhallitus hyväksyy yleiskaavatyön kehityskuvavaiheelle esitetyn tavoitteellisen aikataulun ja työsisällön sekä lähettää asian kunnanvaltuustolle tiedoksi.

Käsittely: Kaavoitusjohtaja Lauri Pourua ja maankäyttöinsinööri Vesa Gummerusta kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

- Merkittiin, että Anna Helin ja Heta Ravolainen-Rinne saapuivat kokoukseen tämän pykälän aikana.

Kunnanvaltuusto 15.04.2019 § 36

Esitys

Kunnanvaltuusto merkitsee yleiskaavatyön kehityskuvavaiheen tavoitteellisen aikataulun ja työsisällön tiedoksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Kuntakehityslautakunta 16.09.2020 § 70

Kuntakehityksen yleiskaavatiimi on valmistellut yleiskaavan kehityskuva-asiakirjoja kunnanhallituksessa 8.4.2019 hyväksytyjen työsisältöjen pohjalta. Yleiskaavatyön tavoitteellinen aikataulu on osoittautunut mahdottomaksi noudattaa henkilömuutosten ja talvella 2020 alkaneen pandemian vaikutusten vuoksi, esimerkiksi valmistelutyö vuorovaikutteisuudesta ennen kehityskuvien nähtävillä asettamista on jouduttu tinkimään. Kehityskuvien valmistelun aikana talven, kevään ja kesän 2020 aikana on järjestetty kuntakehityslautakunnan kanssa yhdeksän yhteistä työpajailtaa, joiden kuluessa on käyty läpi erityisesti kirkonkylätaajaman ja haja-asutusalueiden keskeiset kehittämisperiaatteet sekä kunnan kehityksen keskeisimmät vaikuttavat megatrendit.

Kehityskuvat eivät ole maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kaavan vaihe, mutta usein yleiskaavatoissa käytetty lisävaihe, jonka aikana luodaan maankäyttö- ja rakennuslain näkökulmaa laajempia ja toiminnallisempia katsauksia suunnittelualueen nykytilaan ja kehitysnäkymiin. Tätä tarkoitusta palvelevat kehityskuva-aineistoon sisältyvät tulevaisuustarkastelut ja asukasprofiilit.

Tulevaisuustarkasteluina on käyty läpi mm. Uudenmaan liiton laatimia tulevaisuusraportteja ja verrattu niitä nykyisen kuntastrategian SWOT-analyysipohjaiseen tulevaisuusympäristön arviointiin. Löydettyjen

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kuntakehityslautakunta	§ 36	20.03.2019
Kunnanhallitus	§ 80	08.04.2019
Kunnanvaltuusto	§ 36	15.04.2019
Kuntakehityslautakunta	§ 70	16.09.2020
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 79	13.10.2020

---

megatrendien ristiintaulukoinnissa lähtökohdaksi on otettu ytimekäs Uudenmaan liiton 5.0 -tulevaisuustarkastelu. Kuntakehityslautakunnan työpajassa näistä on valikoitu kolme Mäntsälän kehityksen kannalta keskeisintä tarkempaan analyysiin.

Mäntsälän kirkonkylän osalta on valmisteltu kolme mitoittavaa kehityskuvaa. Valmisteluvaiheen aikana ei kyetty tunnistamaan annettuihin otsikoihin ("Nykymalliin", "Kultainen keskitie" ja "Kasvukäytävän vetovoima" liittyen sellaisia keskeisiä eroja yhdyskuntarakenteeseen vaikuttavissa kehitysvoimissa, että eri vaihtoehtoja kesken oli päädytty olennaisesti toisistaan poikkeaviin yhdyskuntarakenteisiin, vaan kolme kehityskuvaa pikemminkin ovat yhden ja saman rakenteen jalostamista kolmessa erilaisessa taloudellisten mahdollisuuksien ympäristössä. Historiallisesti Mäntsälä on kasvanut erityisesti taloudellisten nousukausien aikana. Mäntsälän 2010-luvun mittaan hiipunut kasvu heijastaa myös samalla koko maan talouskehityksen hitautta. Niinpä nopeimman kasvun kehityskuvavaihtoehto "Kasvukäytävän vetovoima" pitää sisällään oletuksen suotuisista taloudellisista oloista, jolloin myös esim. liikenneverkkoa ja palveluita kyetään rakentamaan ja ylläpitää laajemmin kuin muissa vaihtoehtoissa.

Kehityskuvia varten on laadittu osa-alueittainen väestöennuste vuoteen 2050. Se noudattaa vuoteen 2028 saakka kunnan virallista väestöennustetta, ja on ekstrapoloitu samoja kasvuoletuksia käyttäen vuoteen 2050 saakka kymmenvuotiskausittain. Mitoituksen osalta kirkonkylätaajaman kolmen kehityskuvan väestönkasvu ja asuinrakentamisen tarve asettuvat jotakuinkin suhdelukuihin 1: 2: 3.

Kehityskuvan 1 "Nykymalliin mukaan Mäntsälän kunnan väkiluvun keskimääräinen vuotuinen kasvu olisi 0,2 – 0,5 %, jolloin väkiluku v. 2050 oli vajaa 23 000 asukasta. Näistä Kirkonkylän asemakaava-alueelle asuisi n. 12500 (lähtötilanteessa 11000). Kehityskuvan 2 "Kultainen keskitie" mukaan väkiluvun keskimääräinen vuotuinen kasvu olisi 0,3 – 0,7 %, jolloin Mäntsälän väkiluku v. 2050 olisi n. 24200 asukasta, näistä Kirkonkylän asemakaava-alueelle asuisi n. 13300. Kehityskuvan 3 "Kasvukäytävän vetovoima" mukainen vuotuinen väestönkasvu olisi 0,7 – 1,0 % Mäntsälän väkiluku v. 2050 olisi n. 26900 asukasta, joista Kirkonkylän asemakaava-alueelle asuisi n. 14200.

Väestöennusteista päästään arvioimaan tarvittavien rakentamisalueiden määrää asumisväljyyskehityksen ja rakentamisalueiden aluetehokkuuden kautta. Kaikissa kehityskuvavaihtoehtoissa otetaan tavoitteeksi kirkonkylän keskeisten alueiden täydentävä ja tiivistävä rakentaminen. Näin voidaan korvata suuri osa uudisalueiden tarpeesta ja voidaan vastata Mäntsäläkin koskevista yhdyskuntarakenteen tuottamien hiilidioksidipäästöjen voimakkaan vähentämisen tavoitteisiin. Viime vuodet Mäntsälän asuntorakentamisen painopiste on ollut Kirkonkylän keskusta ja rautatieaseman lähelle toteutetussa kerrostalo-,

Kuntakehityslautakunta	§ 36	20.03.2019
Kunnanhallitus	§ 80	08.04.2019
Kunnanvaltuusto	§ 36	15.04.2019
Kuntakehityslautakunta	§ 70	16.09.2020
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 79	13.10.2020

---

pienkerrostalo- ja rivitalorakentamisessa. Saman trendin oletetaan jatkuva. Toisaalta kirkonkylän ydintä ympäröivät 1960-80 -lukujen pientaloalueet ovat tulossa peruskorjausikään, jolloin myös näiden kortteleiden uudistaminenkin voi tulla kyseeseen. Kirkonkylän sisältä on löydetty rakentamiseen hyvin sopivia vielä rakentamattomia alueita. Välttämättömät yhdyskuntarakennetta laajentavat uudisalueet sijoittuvat mm. Anttilan ja Lempivaaran alueiden pohjoispuolelle. Toisaalta on pyritty välttämään taajaman vetovoimatekijöinä toimivien metsäisten mäkialueiden ottamista laajamittaisesti rakentamisen piiriin.

Mäntsälään tarvitaan myös uusia työpaikka-alueita nykyisen Kapulin tullessa täyteen varatuksi. Kapulia on mahdollisuus laajentaa länteen Hyvinkääntien suunnassa, vaihtoehtona on suurten yhtenäisten työpaikka-alueiden toteuttamiseksi Pornaistentien länsipuolella olevan ns. Poikkien alueen merkittävä laajentaminen etelään ja kohti Mäntsälänjokea. Kunnan kärkihankkeena on saada kehitettyä vt4:n Tuuliruusun palvelualueetta palvelevasta liittymästä normaali moottoritie liittymä ja liittää se st 140:hen. Uusi liittymä helpottaisi kirkonkylätaajaman eteläosassa alueen valtakunnallisesti tärkeän logistisen aseman hyödyntämistä ja loisi raskaalle liikenteelle uusia reittivaihtoehtoja Toisaalta vanhoista alueista Kruunun alue kaipaa taajamakuullista uudistamista, Sälinkääntien teollisuusalue taas sijaitsee pohjavesialueella lähellä kunnan tärkeintä vedenottamoaa, kuten myös Liljendalin alue. Työpaikka-alueet ovat siten voimakkaasti profiloituneita, ja niiden muuttaminen olennaisesti toisenlaiseen käyttöön vaatisi pitkän ajan.

Liikenneverkon kehittämistavoitteet on kehityskuvatyössä pelkistetty kirkonkylän alueen kärkihankkeisiin ja tavoiteverkoksi.

Liikenteen kärkihankkeet ovat

1. Tuuliruusun ETL ja sen liittyminen Mt 140:een
2. Vt 25 kehittäminen Mäntsälä ETL (eteläinen) – Mt 140
- 2B Kapulin teollisuusalueen liikenteen kehittäminen
3. Isolammintien jatke Sälinkääntielle
4. Pikavuoropysäkit moottoritiele Mäntsälän rautatieaseman yhteyteen
5. Lahdentien (Mt 140) kehittäminen Mäntsälän keskustan kohdalla
6. Katuyhteys Liljendalin yritysalueelta (Mt 11732) – Porvoontie (Kt 55)

Kehityskuvien mitoituksessa ei ole suoraan otettu kantaa rakentamisen suuntautumisesta taajamien ja haja-asutusalueen välillä. Nykyisen kuntastrategian mukaan taajamiin suuntautuu 70% rakentamisesta. Käytännössä taajamiin on suuntautunut tätä suhdetta suurempi osa rakentamisesta, erityisesti viime vuosina. Toisaalta Helsingin MAL-sopimus velvoittaa ohjaamaan seudullisesti jopa 90% seudullisesti ensisijaisille, hyvin kestävin liikennemuodoin tavoitettaville alueilla, jotka Mäntsälän osalta sijaitsevat kirkonkylätaajaman keskeisillä alueilla.

Hyökännummen taajamassa kasvun arvioidaan olevan keskimäärin

Kuntakehityslautakunta	§ 36	20.03.2019
Kunnanhallitus	§ 80	08.04.2019
Kunnanvaltuusto	§ 36	15.04.2019
Kuntakehityslautakunta	§ 70	16.09.2020
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 79	13.10.2020

---

suhteellisesti suurempaa kuin kirkonkylässä, koska taajama sijaitsee keskeisemmin Helsingin työssäkäyntialueella. Taajaman laajentamiseksi tarjotaan kaksi strategista vaihtoehtoa: laajentuminen Tuusulan kuntarajan tuntumassa Linjatien suunnassa kaakkoon Jyväskylänkulman pelloille kohti Arolaa tai pohjoiseen/ koilliseen kohti Ohkolan kyläaluetta.

Haja-asutusalueella pyritään tunnistamaan eri tyyppisiä alueita ja kehittämisvyöhykkeitä. Nyt hajarakentamista ohjataan v. 2006 hyväksytyllä kolmiportaisella edullisuusvyöhykkeistyksellä (kyläkeskukset, kyläalueet, muu haja-asutusalue). Järjestelmää pyritään kehittämään siten, että huomioidaan yhdyskuntarakenteessa ja sen ohjaamiseen vaikuttavissa tekijöissä 15 vuodessa tapahtunut kehitys ja tunnistamalla nykyisen järjestelmän luomat rakentamismahdollisuuksien kapeikot. Lähtökohtana on säilyttää nykyinen suunnittelutarvealue ja pitää mitoitusvyöhykkeistys yksinkertaisena ja ymmärrettävänä. Lähtökohtana on edelleen osoittaa kyliin 1 tai 2 mitoitusvyöhykettä, kehityskuvakartoilla päävaihtoehtona on periaatteellinen kahden vyöhykkeen malli. Kylien lisäksi maaseudun rakenne on tiivistynyt alemman tieverkon ja merkittävimpien, läpiajettavia lenkkejä muodostavien yksityisteiden varaan. Tutkitaan mahdollisuutta osoittaa sekundäärinen mitoitusvyöhyke tärkeimpien kyläteiden ympärille esim. 150/ 300/ 500 metrin etäisyyksillä. Maa- ja metsätalousvaltainen muu haja-asutusalue muodostaisi yhden tai kaksi vyöhykettä.

Mitoitusperuste ja se, mihin rakentaminen yleiskaavalla pyritään ohjaamaan, voivat poiketa toisistaan. Mitoitusvyöhykkeet eivät myöskään suoraan huomio eräitä ympäristön positiivisia tai negatiivisia arvotekijöitä (esim. kulttuuriympäristö, pohjavesialueet, melu, tärinä), vaan näistä annetaan yleiskaavassa suunnitteluun vaikuttavia määräyksiä, jotka huomioidaan aikanaan suunnittelutarveharkinnassa.

Kehityskuva-aineiston nähtäville asettaminen ja vuorovaikutus sekä jatkotyön aikataulu

Yleiskaavan laatimiselta on odotettu vuorovaikutteisuutta ja osallistumistilaisuuksien järjestämistä. Kehityskuvamateriaali asetetaan nähtäville kunnantalolle ja kunnan internet-sivuille. Kunnan hallintosääntö sallii yleiskaavan valmisteluvaiheen materiaalin nähtäville asettamisen lautakannan päätöksellä, mikä on järkevä menettelytapa nyt koronapandemian aikana. Kehityskuva-aineistot esitellään myös kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle. Nähtävilläolon aikana pyritään järjestämään kyläkiertä, jossa useammassa alueellisessa yleisötilaisuudessa kehityskuva-aineistoa esitellään, ja siitä on mahdollista keskustella valmistelijoiden kanssa. Nähtävilläolon aikana kehityskuva-aineistosta on mahdollista antaa kirjallista tai suullista palautetta (mielipide). Lisäksi aineistosta pyydetään lausunnot kunnan eri toimialoilta ja viranomaisilta.

Kyläkiertä vaatii kehityskuvien karttamateriaalilta uusia suuremmissa

Kuntakehityslautakunta	§ 36	20.03.2019
Kunnanhallitus	§ 80	08.04.2019
Kunnanvaltuusto	§ 36	15.04.2019
Kuntakehityslautakunta	§ 70	16.09.2020
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 79	13.10.2020

---

mittakaavassa olevia karttatulosteita, joita ei ole vielä tuotettu. Lähtökohtaisesti nähtäville asetetaan ja lausunnot pyydetään kehityskuvaselostusta, joka sisältää karttojen pienennykset.

Kehityskuvasta saatu palaute luokitellaan ja sille laaditaan vastineet. Kehityskuvavaiheen lopussa (alustavasti tammikuussa 2021) on tarkoitus järjestää valtuustotyöpaja, jossa työstetään kehityskuvista saadun palautteen pohjalta linjauksia ja ohjeistuksia yleiskaavaluonnoksen laatimista varten. Näistä linjauksista ja luonnosvaiheeseen siirtymisestä päättää kunnanhallitus (alustavasti helmikuussa 2021). Yleiskaavaluonnos on tarkoitus asettaa nähtäville kesäksi 2021.

(Valmistelijat yleiskaava-arkkitehti Mika Ahonen, kaavasuunnittelija Outi Kampman ja kaavasuunnittelija Sara Dahlström)

Kuntakehitysjohdajan päätösesitys

Kuntakehityslautakunta päättää

- hyväksyä Mäntsälän yleiskaava 2050:n kehityskuva-aineiston julkisesti nähtäville asettamista varten ajalle 24.9. – 2.11.2020 sekä pyytää tarvittavat viranomaislausunnot 2.11.2020 mennessä,
- valtuuttaa kuntakehityksen viimeistelemään nähtäville asetettava aineisto ja tuottamaan nähtävilläpitoa ja kyläkierrosta varten sopivassa mittakaavassa olevia versioita kehityskuvakartoista kuitenkin siten, että kehityskuvaselostus on varsinainen nähtäville asetettava asiakirja,
- hyväksyä esitetyn tavoitteellisen aikataulun ja työsisällön yleiskaavan kehityskuvavaiheen loppuunsaattamiseksi ja luonnosvaiheeseen siirtymiseksi,
- järjestää kehityskuvien nähtävillä olon aikana esittely- ja keskustelutilaisuuksien sarjan ("kyläkiertä") koronaviruspandemian asettamien rajoitusten puitteissa sekä
- lähettää asian kunnanhallitukselle tiedoksi.

Käsittely: Kuultavana oli yleiskaava-arkkitehti Mika Ahonen asiantuntijana asiassa.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Liite 1. Mäntsälän yleiskaava 2050 kehityskuvaselostus

Kuntakehityslautakunta 16.09.2020 § 70

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kuntakehityslautakunta	§ 36	20.03.2019
Kunnanhallitus	§ 80	08.04.2019
Kunnanvaltuusto	§ 36	15.04.2019
Kuntakehityslautakunta	§ 70	16.09.2020
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 79	13.10.2020

Kuntakehityksen yleiskaavatiimi on valmistellut yleiskaavan kehityskuva-asiakirjoja kunnanhallituksessa 8.4.2019 hyväksytyjen työsisältöjen pohjalta. Yleiskaavatyön tavoitteellinen aikataulua on osoittautunut mahdottomaksi noudattaa henkilömuutosten ja talvella 2020 alkaneen pandemian vaikutusten vuoksi, esimerkiksi valmistelutyö vuorovaikutteisuudesta ennen kehityskuvien nähtävillä asettamista on jouduttu tinkimään. Kehityskuvien valmistelun aikana talven, kevään ja kesän 2020 aikana on järjestetty kuntakehityslautakunnan kanssa yhdeksän yhteistä työpajailtaa, joiden kuluessa on käyty läpi erityisesti kirkonkylätaajaman ja haja-asutusalueiden keskeiset kehittämissperiaatteet sekä kunnan kehityksen keskeisimmin vaikuttavat megatrendit.

Kehityskuvat eivät ole maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kaavan vaihe, mutta usein yleiskaavatöissä käytetty lisävaihe, jonka aikana luodaan maankäyttö- ja rakennuslain näkökulmaa laajempia ja toiminnallisempia katsauksia suunnittelualueen nykytilaan ja kehitysnäkymiin. Tätä tarkoitusta palvelevat kehityskuva-aineistoon sisältyvät tulevaisuustarkastelut ja asukasprofiilit.

Tulevaisuustarkasteluina on käyty läpi mm. Uudenmaan liiton laatimia tulevaisuusraportteja ja verrattu niitä nykyisen kuntastrategian SWOT-analyysipohjaiseen tulevaisuusympäristön arviointiin. Löydettyjen megatrendien ristiintaulukoinnissa lähtökohdaksi on otettu ytimekäs Uudenmaan liiton 5.0 -tulevaisuustarkastelu. Kuntakehityslautakunnan työpajassa näistä on valikoitu kolme Mäntsälän kehityksen kannalta keskeisintä tarkempaan analyysiin.

Mäntsälän kirkonkylän osalta on valmisteltu kolme mitoittavaa kehityskuvaa. Valmisteluvaiheen aikana ei kyetty tunnistamaan annettuihin otsikoihin ("Nykymalliin", "Kultainen keskitie" ja "Kasvukäytävän vetovoima" liittyen sellaisia keskeisiä eroja yhdyskuntarakenteeseen vaikuttavissa kehitysvoimissa, että eri vaihtoehtoja kesken oli päädytty olennaisesti toisistaan poikkeaviin yhdyskuntarakenteisiin, vaan kolme kehityskuvaa pikemminkin ovat yhden ja saman rakenteen jalostamista kolmessa erilaisessa taloudellisten mahdollisuuksien ympäristössä. Historiallisesti Mäntsälä on kasvanut erityisesti taloudellisten nousukausien aikana. Mäntsälän 2010-luvun mittaan hiipunut kasvu heijastaa myös samalla koko maan talouskehityksen hitautta. Niinpä nopeimman kasvun kehityskuvavaihtoehto "Kasvukäytävän vetovoima" pitää sisällään oletuksen suotuisista taloudellisista oloista, jolloin myös esim. liikenneverkkoa ja palveluita kyetään rakentamaan ja ylläpitää laajemmin kuin muissa vaihtoehtoissa.

Kehityskuvia varten on laadittu osa-alueittainen väestöennuste vuoteen 2050. Se noudattaa vuoteen 2028 saakka kunnan virallista väestöennustetta, ja on ekstrapoloitu samoja kasvuoletuksia käyttäen vuoteen 2050 saakka kymmenvuotiskausittain. Mitoituksen osalta kirkonkylätaajaman kolmen kehityskuvan väestönkasvu ja

Kuntakehityslautakunta	§ 36	20.03.2019
Kunnanhallitus	§ 80	08.04.2019
Kunnanvaltuusto	§ 36	15.04.2019
Kuntakehityslautakunta	§ 70	16.09.2020
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 79	13.10.2020

---

asuinrakentamisen tarve asettuvat jotakuinkin suhdelukuihin 1: 2: 3.

Kehityskuvan 1 "Nykymalliin mukaan Mäntsälän kunnan väkiluvun keskimääräinen vuotuinen kasvu olisi 0,2 – 0,5 %, jolloin väkiluku v. 2050 oli vajaa 23 000 asukasta. Näistä Kirkonkylän asemakaava-alueelle asuisi n. 12500 (lähtötilanteessa 11000). Kehityskuvan 2 "Kultainen keskitie" mukaan väkiluvun keskimääräinen vuotuinen kasvu olisi 0,3 – 0,7 %, jolloin Mäntsälän väkiluku v. 2050 olisi n. 24200 asukasta, näistä Kirkonkylän asemakaava-alueelle asuisi n. 13300. Kehityskuvan 3 "Kasvukäytävän vetovoima" mukainen vuotuinen väestönkasvu olisi 0,7 – 1,0 % Mäntsälän väkiluku v. 2050 olisi n. 26900 asukasta, joista Kirkonkylän asemakaava-alueelle asuisi n. 14200.

Väestöennusteista päästään arvioimaan tarvittavien rakentamisalueiden määrää asumisväljyykehityksen ja rakentamisalueiden aluetehokkuuden kautta. Kaikissa kehityskuvavaihtoehdoissa otetaan tavoitteeksi kirkonkylän keskeisten alueiden täydentävä ja tiivistävä rakentaminen. Näin voidaan korvata suuri osa uudisalueiden tarpeesta ja voidaan vastata Mäntsäläänkin koskevista yhdyskuntarakenteen tuottamien hiilidioksidipäästöjen voimakkaan vähentämisen tavoitteisiin. Viime vuodet Mäntsälän asuntorakentamisen painopiste on ollut Kirkonkylän keskustaan ja rautatieaseman lähelle toteutetussa kerrostalo-, pienkerrostalo- ja rivitalorakentamisessa. Saman trendin oletetaan jatkuva. Toisaalta kirkonkylän ydintä ympäröivät 1960-80 -lukujen pientaloalueet ovat tulossa peruskorjausikään, jolloin myös näiden kortteleiden uudistaminenkin voi tulla kyseeseen. Kirkonkylän sisältä on löydetty rakentamiseen hyvin sopivia vielä rakentamattomia alueita. Välttämättömät yhdyskuntarakennetta laajentavat uudisalueet sijoittuvat mm. Anttilan ja Lempivaaran alueiden pohjoispuolelle. Toisaalta on pyritty välttämään taajaman vetovoimatekijöinä toimivien metsäisten mäkialueiden ottamista laajamittaisesti rakentamisen piiriin.

Mäntsälään tarvitaan myös uusia työpaikka-alueita nykyisen Kapulin tullessa täyteen varatuksi. Kapulia on mahdollisuus laajentaa länteen Hyvinkääntien suunnassa, vaihtoehtona on suurten yhtenäisten työpaikka-alueiden toteuttamiseksi Pornaistentien länsipuolella olevan ns. Poikkitie alueen merkittävä laajentaminen etelään ja kohti Mäntsälänjokea. Kunnan kärkihankkeena on saada kehitettyä vt4:n Tuuliruusun palvelualueetta palvelevasta liittymästä normaali moottoritie liittymä ja liittää se st 140:hen. Uusi liittymä helpottaisi kirkonkylätaajaman eteläosassa alueen valtakunnallisesti tärkeän logistisen aseman hyödyntämistä ja loisi raskaalle liikenteelle uusia reittivaihtoehtoja Toisaalta vanhoista alueista Kruunun alue kaipaa taajamakuullista uudistamista, Sälinkääntien teollisuusalue taas sijaitsee pohjavesialueella lähellä kunnan tärkeintä vedenottamoaa, kuten myös Liljendalin alue. Työpaikka-alueet ovat siten voimakkaasti profiloituneita, ja niiden muuttaminen olennaisesti toisenlaiseen käyttöön vaatisi pitkän ajan.

Kuntakehityslautakunta	§ 36	20.03.2019
Kunnanhallitus	§ 80	08.04.2019
Kunnanvaltuusto	§ 36	15.04.2019
Kuntakehityslautakunta	§ 70	16.09.2020
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 79	13.10.2020

Liikenneverkon kehittämistavoitteet on kehityskuvatyössä pelkistetty kirkonkylän alueen kärkihankkeisiin ja tavoiteverkoksi.

Liikenteen kärkihankkeet ovat

1. Tuuliruusun ETL ja sen liittyminen Mt 140:een
2. Vt 25 kehittäminen Mäntsälä ETL (eteläinen) – Mt 140
2B Kapulin teollisuusalueen liikenteen kehittäminen
3. Isolammintien jatke Sälinkääntielle
4. Pikavuoropysäkit moottoritielle Mäntsälän rautatieaseman yhteyteen
5. Lahdentien (Mt 140) kehittäminen Mäntsälän keskustan kohdalla
6. Katuyhteys Liljendalin yritysalueelta (Mt 11732) – Porvoontie (Kt 55)

Kehityskuvien mitoituksessa ei ole suoraan otettu kantaa rakentamisen suuntautumisesta taajamien ja haja-asutusalueen välillä. Nykyisen kuntastrategian mukaan taajamiin suuntautuu 70% rakentamisesta. Käytännössä taajamiin on suuntautunut tätä suhdetta suurempi osa rakentamisesta, erityisesti viime vuosina. Toisaalta Helsingin MAL-sopimus velvoittaa ohjaamaan seudullisesti jopa 90% seudullisesti ensisijaisille, hyvin kestävin liikennemuodoin tavoitettaville alueilla, jotka Mäntsälän osalta sijaitsevat kirkonkylätaajaman keskeisillä alueilla.

Hyökännummen taajamassa kasvun arvioidaan olevan keskimäärin suhteellisesti suurempaa kuin kirkonkylässä, koska taajama sijaitsee keskeisemmin Helsingin työssäkäyntialueella. Taajaman laajentamiseksi tarjotaan kaksi strategista vaihtoehtoa: laajentuminen Tuusulan kuntarajan tuntumassa Linjatien suunnassa kaakkoon Jyväskylänkulman pelloille kohti Arolaa tai pohjoiseen/ koilliseen kohti Ohkolan kyläaluetta.

Haja-asutusalueella pyritään tunnistamaan eri tyyppisiä alueita ja kehittämisvyöhykkeitä. Nyt hajarakentamista ohjataan v. 2006 hyväksytyllä kolmiportaisella edullisuusvyöhykkeistyksellä (kyläkeskukset, kyläalueet, muu haja-asutusalue). Järjestelmää pyritään kehittämään siten, että huomioidaan yhdyskuntarakenteessa ja sen ohjaamiseen vaikuttavissa tekijöissä 15 vuodessa tapahtunut kehitys ja tunnistamalla nykyisen järjestelmän luomat rakentamismahdollisuuksien kapeikot. Lähtökohtana on säilyttää nykyinen suunnittelutarvealue ja pitää mitoituksella yksinkertaisena ja ymmärrettävänä. Lähtökohtana on edelleen osoittaa kyliin 1 tai 2 mitoituksella, kehityskuvakartoilla päävaihtoehtona on periaatteellinen kahden vyöhykkeen malli. Kylien lisäksi maaseudun rakenne on tiivistynyt alemman tieverkon ja merkittävimpien, läpiajettavia lenkkejä muodostavien yksityisteiden varaan. Tutkitaan mahdollisuutta osoittaa sekundäärinen mitoituksella tärkeimpien kyläteiden ympärille esim. 150/ 300/ 500 metrin etäisyyksillä. Maa- ja metsätalousvaltainen muu haja-asutusalue muodostaisi yhden tai kaksi vyöhykettä.

Mitoitusperuste ja se, mihin rakentaminen yleiskaavalla pyritään ohjaamaan, voivat poiketa toisistaan. Mitoitusvyöhykkeet eivät myöskään suoraan huomio eräitä ympäristön positiivisia tai negatiivisia arvotekijöitä

Kuntakehityslautakunta	§ 36	20.03.2019
Kunnanhallitus	§ 80	08.04.2019
Kunnanvaltuusto	§ 36	15.04.2019
Kuntakehityslautakunta	§ 70	16.09.2020
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 79	13.10.2020

(esim. kulttuuriympäristö, pohjavesialueet, melu, tärinä), vaan näistä annetaan yleiskaavassa suunnitteluun vaikuttavia määräyksiä, jotka huomioidaan aikanaan suunnittelutarveharkinnassa.

Kehityskuva-aineiston nähtäville asettaminen ja vuorovaikutus sekä jatkotyön aikataulu

Yleiskaavan laatimiselta on odotettu vuorovaikutteisuutta ja osallistumistilaisuuksien järjestämistä. Kehityskuvamateriaali asetetaan nähtäville kunnantalolle ja kunnan internet-sivuille. Kunnan hallintosääntö sallii yleiskaavan valmisteluvaiheen materiaalin nähtäville asettamisen lautakannan päätöksellä, mikä on järkevä menettelytapa nyt koronapandemian aikana. Kehityskuva-aineistot esitellään myös kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle. Nähtävilläolon aikana pyritään järjestämään kyläkierros, jossa useammassa alueellisessa yleisötilaisuudessa kehityskuva-aineistoa esitellään, ja siitä on mahdollista keskustella valmistelijoiden kanssa. Nähtävilläolon aikana kehityskuva-aineistosta on mahdollista antaa kirjallista tai suullista palautetta (mielipide). Lisäksi aineistosta pyydetään lausunnot kunnan eri toimialoilta ja viranomaisilta.

Kyläkierros vaatii kehityskuvien karttamateriaalilta uusia suuremmissa mittakaavassa olevia karttatulosteita, joita ei ole vielä tuotettu. Lähtökohtaisesti nähtäville asetetaan ja lausunnot pyydetään kehityskuvaselostusta, joka sisältää karttojen pienennykset.

Kehityskuvasta saatu palaute luokitellaan ja sille laaditaan vastineet. Kehityskuvavaiheen lopussa (alustavasti tammikuussa 2021) on tarkoitus järjestää valtuustotyöpaja, jossa työstetään kehityskuvista saadun palautteen pohjalta linjauksia ja ohjeistuksia yleiskaavaluonnoksen laatimista varten. Näistä linjauksista ja luonnosvaiheeseen siirtymisestä päättää kunnanhallitus (alustavasti helmikuussa 2021). Yleiskaavaluonnos on tarkoitus asettaa nähtäville kesäksi 2021.

(Valmistelijat yleiskaava-arkkitehti Mika Ahonen, kaavasuunnittelija Outi Kampman ja kaavasuunnittelija Sara Dahlström)

Kuntakehitysjohdajan päätösesitys

Kuntakehityslautakunta päättää

- hyväksyä Mäntsälän yleiskaava 2050:n kehityskuva-aineiston julkisesti nähtäville asettamista varten ajalle 24.9. – 2.11.2020 sekä pyytää tarvittavat viranomaislausunnot 2.11.2020 mennessä,
- valtuuttaa kuntakehityksen viimeistelemään nähtäville asetettava aineisto ja tuottamaan nähtävilläpitoa ja kyläkierrosta varten sopivassa mittakaavassa olevia versioita kehityskuvakartoista kuitenkin siten, että kehityskuvaselostus on varsinainen nähtäville

Kuntakehityslautakunta	§ 36	20.03.2019
Kunnanhallitus	§ 80	08.04.2019
Kunnanvaltuusto	§ 36	15.04.2019
Kuntakehityslautakunta	§ 70	16.09.2020
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 79	13.10.2020

---

asetettava asiakirja,

- hyväksyä esitetyn tavoitteellisen aikataulun ja työsisällön yleiskaavan kehityskuvavaiheen loppuunsaattamiseksi ja luonnosvaiheeseen siirtymiseksi,
- järjestää kehityskuvien nähtävillä olon aikana esittely- ja keskustelutilaisuuksien sarjan ("kyläkierrros") koronaviruspandemian asettamien rajoitusten puitteissa sekä
- lähettää asian kunnanhallitukselle tiedoksi.

Käsittely: Kuultavana oli yleiskaava-arkkitehti Mika Ahonen asiantuntijana asiassa.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Liite 1. Mäntsälän yleiskaava 2050 kehityskuvaselostus

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 13.10.2020 § 79

Mäntsälän kunnassa on vuonna 2018 käynnistetty koko kunnan kattavan yleiskaavan laatiminen. Yleiskaavatyö on suunniteltu kaksivaiheiseksi. Ensimmäisessä vaiheessa määritellään tulevaisuustarkastelujen, arvokeskustelun ja analyysien kautta koko kuntaan erilaiset vyöhykkeet ja asetetaan tavoitteet niiden maankäytölle, elinkeinorakenteelle ja ympäristön laadulle. Ensi vaiheessa luodaan myös yhteiset tavoitepuitteet tarkempien osayleiskaavojen laatimiselle. Työn aikana luodaan tärkeysjärjestys ja aikataulu näiden osayleiskaavojen laatimiselle. Toisessa vaiheessa keskitytään alueisiin, joilla tarvitaan tarkempaa maankäytön ohjausta ja suunnitellaan maankäyttöä asemakaava-alueilla ja kyläkeskuksissa. Koko kunnan yleiskaavatyö on edennyt kehityskuvavaiheeseen. Mitoitetuilla kehityskuvilla tarkastellaan sekä koko kunnan aluetta että kirkonkylää. Kehityskuvilla tuodaan esille lähtötietoja, tarkastellaan tulevaisuuden megatrendejä ja ilmiöitä ja niiden vaikutuksia Mäntsälään sekä luodaan eri teemoille mahdollisia ratkaisumalleja yleiskaavaluonnoksen laatimista varten.

Lähtökohtana kehityskuvatyölle ovat:

- "nykymalliin", -> väestönkasvu 0,2 - 0,3 %
- "kultainen keskite" -> väestönkasvu n. 0,3 - 0,7 % sekä
- "kasvu käytävän vetovoima" -> väestönkasvu n. 0,7 - 1,0 %.

Mäntsälän kuntakehityslautakunta on pyytänyt 22.9.2020 lausuntoa kasvatus- ja sivistyslautakunnalta 2.11.2020 mennessä Mäntsälän yleiskaava 2050:n kehityskuva-asiakirjasta, joka löytyy kunnan internet-sivuilta osoitteesta <https://www.mantsala.fi/kuntakehityslvelut/kaavoitus/kaavoja-nahtavana>

Kuntakehityslautakunta	§ 36	20.03.2019
Kunnanhallitus	§ 80	08.04.2019
Kunnanvaltuusto	§ 36	15.04.2019
Kuntakehityslautakunta	§ 70	16.09.2020
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 79	13.10.2020

(Valmistelija / lisätietoja: vs. sivistysjohtaja Janne Mäkinen, puh. 040 314 5285)

Vs. sivistysjohtajan päätösesitys:

Päätösesitys esitetään kokouksessa.

Käsittely:

Käsittelyn aluksi vs. sivistysjohtaja teki seuraavan päätösesityksen:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta lausuu yleiskaavasta 2050 seuraavaa: Yleiskaavan laadinnassa tulee huomioida lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden näkökulmat sekä elinikäisen oppimisen asiakaspalvelun tarpeet erityisesti seuraavilta osin:

Suhde kuntastrategiaan ja lainsäädäntöön

Oppivelvollisuuden pidentämistä valmistellaan valtakunnallisesti. Tällä on mahdollisia vaikutuksia toisen asteen oppilaitosten oppilasmääriin ja sitä kautta liikenneverkon toimivuuden vaatimuksiin. Palveluverkon ja yhdyskuntarakenteen välillä tulee huomioida kuntalaisten ja asiakaspalvelun näkökulmaa edistävä suhde. Liikenneturvallisuus-, koulumatkojen turvallisuus ja lasten saattoliikenteen turvallisuus nähdään tärkeänä kuntalaisten hyvinvointia edistävänä tekijänä.

Koulumatkat ja lasten saattoliikenne

Julkisen liikenteen näkökulmat osana oppilaiden ja opiskelijoiden turvallista koulumatkaa, saattoliikenteen sujuvuus ja omaehtoisen liikkumisen edistäminen jalan tai pyörällä sekä lisäksi yläkouluihin mopolla tai muulla välineellä. Koulujen kävely- tai pyöräilysaavutettavuutta tulisi mahdollisuuksien mukaan edistää.

Yhdyskuntarakenne

Varhaiskasvatuksen, opetuksen ja elinikäisen oppimisen palvelut nähdään keskeisinä vetovoima ja kilpailukykytekijöinä. Asuinrakentamisen ja liikenneverkon suunnittelussa kauttaaltaan tulee huomioida erityisesti lasten ja nuorten tarpeet kaikkina vuodenaikoina sekä opetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkko. Tämän lisäksi Kansalaisopiston ja kirjaston palvelujen saavutettavuus eri ikäryhmittäin tulisi ottaa huomioon.

Liikunta, virkistys, luonto ja kulttuuristen kohteiden läheisyys varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluverkon kanssa lisäävät palvelutuotannon mahdollisuuksia ja kuntalaisten hyvinvointia.

Päätös:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Liite 1. Mäntsälän yleiskaava 2050 kehityskuvaselostus

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta § 80 13.10.2020

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan otto-oikeuden piiriin kuuluvat viranhaltijapäätökset ja annetut lausunnot

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 13.10.2020 § 80

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan tiedoksi on tuotu liitteeseen 1 kirjatut otto-oikeuden piiriin kuuluvat viranhaltijapäätökset ja annetut lausunnot hallintosäännön mukaisesti.

Vs. sivistysjohtajan päätösesitys:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää, ettei se käytä kuntalain mukaista otto-oikeutta liitteessä 1 mainittuihin viranhaltijapäätöksiin.

Päätös: Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Liite 1. Kasvatus- ja sivistyslautakunnan otto-oikeuden piiriin kuuluvat viranhaltijapäätökset ja annetut lausunnot (liite poistetaan viranhaltijapäätösten muutoksenhakuajan päätyttyä henkilötietojen suojaamiseksi)

Ilmoitusasiat

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 13.10.2020 § 81

Kasvatus- ja sivistyslautakunnalle tuodaan tiedoksi seuraavaa:

Vs. sivistysjohtajan päätösesitys:

Ei ilmoitusasioita.

Käsittely:

Käsittelyn aikana tuotiin tiedoksi seuraava rehtorin päätös:

- Riihenmäen koulun rehtorin päätös 5.10.2020 Riihenmäen koulun luokkien 3-4 opintoretki Saaren luontopolku Haukankierrokselle 7.10.2020

Päätös:

Merkitään tiedoksi.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta § 82

13.10.2020

Valmistelussa olevat asiat

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 13.10.2020 § 82

Vs. sivistysjohtajan päätösesitys:

Ei valmistelussa olevia asioita.

Päätös: Ei päätettäviä asioita.

Mäntsälän kasvatus- ja sivistyslautakunta

Pöytäkirja nähtävänä kunnantalolla ja yleisessä tietoverkossa 20.10.2020

MUUTOKSENHAKU**Muutoksenhakukiellot****Kieltojen perusteet**

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa:

Pykälät: § 71-74, 78-82

Hallintolainkäyttölaki 5 §:n/ muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

Oikaisuvaatimus

Kirjallisen oikaisuvaatimuksen seuraaviin päätöksiin saa tehdä asianosainen ja kunnan jäsen (kuntalaki 137 §). Näihin päätöksiin ei voi hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen (kuntalaki 134 §).

Pykälät: § 75 - 77

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Mäntsälän kasvatus- ja sivistyslautakunta, Heikinkuja 4, 04600 Mäntsälä
puh. (019) 2645 000 (vaihte), faksi (019) 2645 212
sähköposti: palvelupiste@mantsala.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. (Katso kohta 'Ohjeita muutoksenhausta'.)

Valitusosoitus hallinto-oikeuteen

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Pykälät:

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (=asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Hallintovalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusaika on 30 päivää ja se alkaa päätöksen tiedoksisaannista. (Katso kohta 'Ohjeita muutoksenhausta'.)

Valitusviranomaisen:

Helsingin hallinto-oikeus, Radanrakentajantie 5 00520 HELSINKI
puh. 029 56 42000 (vaihte), faksi: 029 56 42079
sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Seuraaviin hankintaa koskeviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Pykälät:

Valitusviranomaisen:

Markkinaoikeus, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 029 56 43300, faksi: 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän** kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Ohjeita muutoksenhausta

Päätöksen tiedoksisaanti

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Oikaisuvaatimuksen / valituksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus / valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä ja valituskirjelmässä, joka on osoitettu ao.viranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.
- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite. (asiamiehen osalta vastaavat tiedot)

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä ei asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
- todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (11.12.2015/1455) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudessa kulloinkin voimassa oleva oikeudenkäyntimaksu.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Mäntsälän kunnan palvelupisteestä.

Postiosoite / Käyntiosoite:	Heikinkuja 4, 04600 Mäntsälä
Sähköpostiosoite:	palvelupiste@mantsala.fi
Puhelinnumero	(019) 2645 000 (vaihde)
Palvelupisteen aukioloaika	maanantai klo 9:00 - 17:00 tiistai - torstai klo 9:00 - 15:00 perjantai klo 8:30 - 14:00